

Pilkun käyttö: yleissääntö

The model told the painter | that she was allergic to paint.

päälause EI PILKKUA sivulause

If you're allergic to paint, why did you volunteer as a model?

sivulause PILKKU päälause

PILKKU VAI EI? Mieti parin kanssa.

- 1 Did you know ___ that Elvis is still one of the best-selling pop singers?
- 2 *Moulin Rouge* is the only film starring Ewan McGregor ___ that I've seen.
- 3 The ballet dancer asked me ___ where the gym was.
- 4 Having taken her wig off ___ we realized she had no hair.
- 5 Andy Warhol ___ who died in 1987 ___ was American.
- 6 You have seen *About a Boy* ___ haven't you?
- 7 The audience liked the play ___ and the critics praised it in their reviews.
- 8 Tunick ___ the American photographer ___ has aroused a lot of debate about the artistic value of his pictures.

Pilkkua EI käytetä

- *that* (että) -lauseen edellä (1)
- relatiivipronominin *that* edellä (2)
- epäsuoran kysymyksen edellä (3)

Pilkkua käytetään erottamaan irrallinen lisäys päälauseesta.

- lauseenvastikkeet, kun ne aloittavat lauseen (4)
- irralliset lisätietoa antavat relatiivilauseet (5)
- liitekysymykset (6)

Pilkkua käytetään myös

- päälauseiden välillä, kun niitä yhdistää *and*, *but*, *for*, *so*, *nor* (7)
- erottamaan nimi ja sen selitys (8)
- erottamaan suoran esityksen johtolause
- asioita lueteltaessa

5.3 Artikkelien käyttö erisnimien yhteydessä (Page 1 of 4)

PÄÄSÄÄNTÖ

erisnimen edessä EI käytetä artikkelia

- 1 **Roma** on lempikaupunkini **Euroopassa**.
- 2 **Edinburgh** on **Skotlannin** pääkaupunki.

Rome is my favourite city in **Europe**.
Edinburgh is the capital of **Scotland**.

POIKKEUKSIA

Monikollisten erisnimien edessä käytetään määräistä artikkelia.

- 1 Monet suomalaiset lentävät **Kanariansaarille** talvella.
- 2 Oletko koskaan hiihtänyt **Alpeilla**?
- 3 **Yhdysvalloissa** on isoja kansallispuistoja.
- 4 **Millerit** ovat lomalla elokuuissa.

Many Finns fly to **the Canary Islands** in winter.

Have you ever skied in **the Alps**?

There are big national parks in **the United States**.

The Millers are on holiday in August.

Seuraavat NYRKKISÄÄNNÖT auttavat artikkelin käytössä:

- 1 Artikkelia käytetään, kun erisnimi on muodostettu yhdestä tai useammasta yleisnimestä:
the North Pole, the Far East

- 2 Artikkelia ei yleensä käytetä, jos nimi on muodostettu erisnimestä ja yleisnimestä: Victoria Station, Trafalgar Square

5.3 Artikkelien käyttö erisnimien yhteydessä (Page 2 of 4)

Tuleeko seuraavien erisnimien eteen artikkeli? (The answers are at the bottom of the page).

- ___ Lake District
___ Heathrow Airport
___ UK
___ Buckingham Palace
___ European Union

ARVONIMET

-arvonimi yksinään – käytetään määräistä artikkelia
-arvonimi + henkilönimi – ei artikkelia

- 1 **Presidentti Halonen** pitää voimistelusta.
- 2 **Presidentti** kätteli **paavia**.
- 3 **Kuningatar** vilkutti parvekkeelta.
- 4 **Professorilla** on eriväriset sukat.
- 5 **Professori Higgins** oli tiukka opettaja.

Answers

the Lake District
Heathrow Airport
the UK
Buckingham Palace
the European Union

Professor Higgins was a strict teacher.
The professor has different coloured socks.
The Queen waved from the balcony.
The president shook hands with **the Pope**.
President Halonen likes gymnastics.

5.3 Artikkelien käyttö erisnimien yhteydessä (Page 3 of 4)

Maantieteelliset nimet

- yleensä maantieteellisissä nimissä EI ole artikkelia
- **MÄÄRÄINEN ARTIKKELI:**
paikannimi on monikossa (the Bahamas)
meret, joet, kanavat, kanaalit (EI järvet)

MAANTIETEELLISET NIMET

- 1 Alankomaissa puhutaan hollantia.
- 2 Bond-elokuva filmattiin **Bahamalla**.
- 3 Himalaja on kiipeilijöiden mekka.
- 4 Haluaisitko purjehtia **Atlantin** yli?
- 5 **Panaman kanava** yhdistää **Atlantin** ja **Tyynenmeren**.
- 6 Mikä iso kaupunki on **Ontario-järven** vieressä?

Answers

Which big city lies at **Lake Ontario**?

(Ocean).

The **Panama Canal** links the Atlantic to the Pacific

Would you like to sail across the **Atlantic**?

The **Himalayas** are a mecca for climbers.

They speak Dutch in the **Netherlands**.

the **European Union** / the **EU** [ði i:ju:]

the **United Nations** / the **UN** [ðə ju:ən]

vrt. **NATO** [neɪtəʊ]

5.3 Artikkelien käyttö erisnimien yhteydessä (Page 4 of 4)

IHMISTEN AIKAANSAANNOKSET

Yleissääntö on, että erisnimien yhteydessä EI ole artikkelia.
Seuraavien erisnimien yhteydessä on kuitenkin määräinen artikkeli.

VAPAA-AJANVIETTO

hotellit	the Ritz (Hotel)
ravintolat	Will's Grill
pubit	the Red Lion
teatterit	The Savoy Theatre, The Odeon (Cinema)
museot, galleriat	the British Museum, the National Gallery

KULKUVÄLINEET

laivat	the Titanic, the QE2 (the Queen Elizabeth II)
junat	the Orient Express, the Pendolino

ENGLANNINKIELISET SANOMALEHDET

The Sunday Times, The New York Times

(EI aikakauslehdissä: *Time, Cosmopolitan*)

JÄRJESTÖJEN LYHENTEET, jos kirjaimet luetellaan erikseen

the **European Union** / the **EU** [ði i:ju:]

the **United Nations** / the **UN** [ðə ju:ən]

vrt. **NATO** [neɪtəʊ]

5.4 Artikkelin paikka (Page 1 of 2)

Epämääräinen artikkeli

- yleensä artikkeli edeltää pääsanan edessä olevia määreitä
- epämääräinen artikkeli tulee määreiden **what, half, such** jälkeen
- **quite-** ja **rather-**sanojen kanssa on kaksi vaihtoehtoa
- **quite** voi olla ilman adjektiivia, silloin artikkeli on aina **quite-**sanon perässä
- **as, so, how, however** adjektiivin edessä → artikkeli on epätavallisella paikalla (harvinainen puhekielessä)

160

Please translate these sentences into English

- 1 Hänellä on iso, punainen nenä.
- 2 Miten upea maalaus!
- 3 Hän kierteli museossa vain puoli tuntia.
- 4 Poikaystäväni on aika hyvä tanssija.
- 5 Se oli aika urakka!
- 6 Hän on liian laiha näyttelijä *the Incredible Hulk*in rooliin.
- 7 Se oli niin mielenkiintoinen näyttely, että menimme katsomaan sen kaksi kertaa.

Answers

He's got a big, red nose.
What a wonderful painting!
He wandered around the museum for only half an hour.
My boyfriend is quite a good dancer / a quite good dancer.
It was quite a job!
He was too thin an actor / a too thin actor for the role of *the Incredible Hulk*.
It was such an interesting / so interesting an exhibit(ion) that we went to see it twice.

5.4 Artikkelin paikka (Page 2 of 2)

Määräinen artikkeli

- määräinen artikkeli sanojen **all, both, half** ja **double** jäljessä
- sanoja **all, both** ja **half** voi myös seurata **of-**prepositio

Please translate these sentences into English

- 1 Molemmat taiteilijat halusivat Tahitille.
- 2 Kaikki näyttelijät olivat tosi ammattilaisia.
- 3 Puolet luokasta piti elokuvasta.

Answers

- 1 Both the artists / Both of the artists wanted to go to Tahiti.
- 2 All the actors / All of the actors were true professionals.
- 3 Half the class liked the movie / Half of the class liked the movie.

11.5 Lauseenvastikkeet: aikaa ja syytä ilmaisevat lauseet (page 1 of 2)

While sitting in the bath, Archimedes made an amazing discovery.

(While Archimedes was sitting in the bath, he made...)

- Lauseenvastikkeet kuuluvat kirjoitettuun kieleen. Ne ovat lyhennettyjä lauseita ja niitä käytetään, kun sanottava halutaan esittää tiivistetyssä muodossa.

- Aikaa tai syytä ilmaisevia lauseenvastikkeita muodostettaessa käytetään useimmiten verbin -ing-muotoa (*crying*) tai yhdistettyä -ing-muotoa (*having lived*).

Muuta seuraavat lauseenvastikkeet aikaa tai syytä ilmaiseviksi sivulauseiksi.

1 *After spending / Having spent* five hours in the Winter Palace, my feet were killing me.

2 *Having won* several Oscars, he's one of Hollywood's most bankable stars.

3 *Not wanting* to be recognized, he wore a goatee and mirror sunglasses.

4 *Being afraid* of heights, she can't become a stuntwoman.

Key

1 **After** I had spent five hours in the Winter Palace, my feet...

2 **Because/As** he has won several Oscars, he's one of...

3 **Because/Since** he didn't want to be recognized, he wore...

4 **Because/Since/As** she is afraid of heights, she can't become...

11.5 Lauseenvastikkeet: aikaa ja syytä ilmaisevat lauseet (page 2 of 4)

1. Aikaa ilmaisevien sivulauseiden lyhentäminen

- lauseenvastikkeet, joissa **when** ja **while** + -ing -muoto ilmaisevat samanaikaista tekemistä (tehdessään)
- **after**+-ing -muoto tai **having** + 3. muoto ilmaisevat aikaisempaa tekemistä (tehtyään)

Korvaa sivulauseet lauseenvastikkeilla.

1 J.R.R. Tolkien came up with the idea of a hobbit when he was marking student papers.

2 While Baz Luhrmann was studying dramatic arts, he wrote his first musical, *Strictly Ballroom*.

3 *After the audience had shouted More!* for an hour, they finally realized that Elvis had left the building.

4 *After Clint Eastwood had read The Bridges of Madison County*, he decided to direct and star in the movie.

- 1 J.R.R. Tolkien came up with the idea of a hobbit when marking student papers.
- 2 While studying dramatic arts, Baz Luhrmann wrote his first musical, *Strictly Ballroom*.
- 3 *After shouting / Having shouted More!* for an hour, the audience finally realized that Elvis had left the building.
- 4 *After reading / Having read The Bridges of Madison County*, Clint Eastwood decided to direct and star in the movie.

11.5 Lauseenvastikkeet: aikaa ja syytä ilmaisevat lauseet (page 3 of 4)

2. Syytä ilmaisevien sivulauseiden lyhentäminen

- syytä ilmaisevien, koska-konjunktioilla alkavien sivulauseiden lyhentämiseen käytetään –ing-muotoa tai yhdistettyä –ing-muotoa (having + 3. muoto).
- lauseilyhenne tulee ennen päälausetta
- kielteinen lauseenvastike alkaa kieltosanalla

2 Syytä ilmaisevien sivulauseiden lyhentäminen

Korvaa lauseenvastikkeet syytä ilmaisevilla sivulauseilla.

- 1 Feeling exhausted, he sank into the armchair and reached for the remote.
- 2 Not having a TV, they spend a lot of time reading.
- 3 Not being able to overcome her fear of flying, Aretha Franklin, the Queen of Soul, can't perform in Europe.
- 4 Having always loved Mozart, they were keen to visit Salzburg.
- 5 Having seen *The Sound of Music* twelve times, I knew all the songs by heart.

- 1 Because he felt exhausted, he sank...
- 2 As they don't have a TV, they spend...
- 3 Since she is not able to overcome her fear of flying, Aretha Franklin...
- 4 Since they had always loved Mozart, they ...
- 5 Because I had seen *The Sound of Music* twelve times, I knew...

11.5 Lauseenvastikkeet: aikaa ja syytä ilmaisevat lauseet (page 4 of 4)

3. Tekstistä tunnistettavia lauseenvastikkeita

On winning the Oscar, Halle Berry burst into tears.

(When she won the Oscar...)

Voittaessaan palkinnon...

On his return to Italy, the artist decided to settle in Venice.

(When the artist returned to Italy, he...)

Palatessaan Italiaan taiteilija päätti asettua Venetsiaan.

Born in Austria, Arnold Schwarzenegger won't be able to run for president.

(As he was born in...)

Koska hän on syntynyt...

There being no seats available, they had to stand.

(Because there were no seats...)

Koska siellä ei ollut vapaita...

A former stand-up comedian, Kevin Spacey knows how to work an audience.

(Because Kevin Spacey was a stand-up comedian, he...)

Entisenä stand up -koomikkona.../ Koska hän on entinen...

Countries, nationalities and languages

COUNTRY	PERSON	ADJECTIVE	LANGUAGE
Afghanistan	Afghan, -s	Afghan	Parsi etc
Algeria	Algerian, -s	Algerian	Arabic, French
Argentina	Argentinian, -s	Argentinian	Spanish
Australia	Australian, -s	Australian	English
Austria	Austrian, -s	Austrian	German
Belarus	Belarusian, -s	Belarusian	Belarusian
Belgium	Belgian, -s	Belgian	French, Flemish, Dutch
Bosnia-Herzegovina	Moslem, -s etc	Bosnian	Bosnian etc
Brazil	Brazilian, -s	Brazilian	Portuguese
Bulgaria	Bulgarian, -s	Bulgarian	Portuguese
Canada	Canadian, -s	Canadian	English, French
Chile	Chilean, -s	Chilean	Spanish
China	Chinese, -	Chinese	Chinese
Croatia	Croat, -s	Croatian	Croatian etc
Cuba	Cuban, -s	Cuban	Spanish
Cyprus	Cypriot, -s	Cypriot	Greek, Turkish
the Czech Republic	Czech, -s	Czech	Czech
Denmark	Dane, -s	Danish	Danish
Egypt	Egyptian, -s	Egyptian	Arabic
England	English person*	English	English
Estonia	Estonian, -s	Estonian	Estonian
Finland	Finn, -s	Finnish	Finnish
France	French person*	French	French
Germany	German, -s	German	German
Greece	Greek, -s	Greek	Greek
Hungary	Hungarian, -s	Hungarian	Hungarian
Iceland	Icelandic, -s	Icelandic	Icelandic
India	Indian, -s	Indian	Hindi, English
Iran	Iranian, -s	Iranian	Farsi
Iraq	Iraqi, -s	Iraqi	Arabic, Kurdish
Ireland	Irish person*	Irish	English, Gaelic
Israel	Israeli, -s	Israeli	Hebrew etc
Italy	Italian, -s	Italian	Italian
Japan	Japanese, -	Japanese	Japanese
Kenya	Kenyan, -s	Kenyan	Swahili, English
(South/North) Korea	Korean, -s	Korean	Korean
Latvia	Latvian, -s	Latvian	Latvian
Lithuania	Lithuanian, -s	Lithuanian	Lithuanian
Luxembourg	Luxembourger, -s	Luxembourg	French, German, Luxembourgish
Macedonia	Macedonian, -s	Macedonian	Macedonian
Malta	Maltese, -	Maltese	Maltese, English
Mexico	Mexican, -s	Mexican	Spanish
Morocco	Moroccan, -s	Moroccan	Arabic
the Netherlands / Holland	Dutch person*	Dutch	Dutch
New Zealand	New Zealand, -s		
Northern Ireland	Irish person*		
Norway	Norwegian, -s		
Pakistan	Pakistani, -s		
Palestine	Palestinian, -s		
Peru	Peruvian, -s		
Poland	Pole, -s		
Portugal	Portuguese, -		
Romania	Romanian, -s		
Russia	Russian, -s		
Saudi Arabia	Saudi Arabian, -s		
Scotland	Scot, -s		
Slovakia	Slovak, -s		
Slovenia	Slovenian, -s		
Somalia	Somali, -s		
South Africa	South African, -s		
Spain	Spaniard, -s		
Sweden	Swede, -s		
Switzerland	Swiss, -		
Tanzania	Tanzanian, -s		
Thailand	Thai, -s		
Turkey	Turk, -s		
Ukraine	Ukrainian, -s		
the United Kingdom (of Great Britain and Northern Ireland)	Brit(ton), -s		
the United States of America	American, -s		
Vietnam	Vietnamese, -		
Wales	Welsh person*		
Yugoslavia	Yugoslav, -s		
Yugoslavia	Serb, -s etc		

* person/people are more politically correct but -man/-men, -woman/-women are also acceptable

THE CONTINENTS

Europe	European
Asia	Asian
Africa	African
North America	North American
South America	South American
Antarctica	Antarctican
Australia	Australian

English
English, Gaelic

New Zealand
Irish

New Zealand, -s
Irish person*

New Zealand
Northern Ireland

Norwegian
Urdu etc

Norwegian
Pakistani

Norwegian, -s
Pakistani, -s

Norway

Arabic
Spanish

Palestinian
Peruvian

Palestinian, -s
Peruvian, -s

Pakistan

Polish
Portuguese

Polish
Portuguese

Pole, -s
Portuguese, -

Poland

Romanian
Russian

Romanian
Russian

Romanian, -s
Russian, -s

Romania

Arabic
English

Saudi Arabian
Scottish

Saudi Arabian, -s
Scott, -s

Russia

Slovak
Slovenian etc

Slovak
Slovenian

Slovak, -s
Slovenian, -s

Scotland

Somali, Arabic, English
English, Afrikaans

Somali
South African

Somali, -s
South African, -s

Somalia

Spanish
Swedish

Spanish
Swedish

Spanish, -s
Swede, -s

 South Africa || Spain | Spaniard, -s | | |
Sweden	Swede, -s		
Switzerland	Swiss, -		
Tanzania	Tanzanian, -s		
Thailand	Thai, -s		
Turkey	Turk, -s		
Ukraine	Ukrainian, -s		
the United Kingdom (of Great Britain and Northern Ireland)	Brit(ton), -s		
the United States of America	American, -s		
Vietnam	Vietnamese, -		
Wales	Welsh person*		
Yugoslavia	Yugoslav, -s		
Yugoslavia	Serb, -s etc		

A2 Geographical Names

CITIES

Athens [aθiːnz]	Ateena
Beijing [beɪˈdʒiŋ]	Peking
Brussels [brʌsɪlz]	Brysseli
Cairo [kaɪroʊ]	Kairo
Cape Town [keɪptaʊn]	Kapkaupunki
Cologne [koʊˈləʊn]	Köln
Copenhagen [ˌkæpənˈheɪɡən]	Köpenhamina
Florence [flɔːrəns]	Firenze
Geneva [dʒəˈniːvə]	Geneve
Göteborg [ɡoʊnbɜːrg]	Goteborg
the Hague [hiːɡ]	Haaɡ
Lisbon [lɪzbən]	Lissabon
Moscow [məˈskaʊ, məˈskaʊ]	Moskova
Munich [mjuːnɪk]	München
Naples [neɪplz]	Napoli
Nice [niːs]	Nizza
Prague [ˈpraɪɡ]	Praha
Rome [roum]	Rooma
Stockholm [ˈstɒkəʊm]	Tukholma
St Petersburg [seɪnt ˈpɪtəzbaːrg]	Pietari
Tallinn [ˈtælin]	Tallinna
Tokyo [ˈtoʊkiəʊ]	Tokio
Turin [tjʊˈriːn]	Torino
Venice [ˈvenɪs]	Venetsia
Vienna [viˈena]	Wien
Warsaw [ˈwɔː(r)sɔː]	Varsova

SEAS

the Gulf of Bothnia [ɡʌlf əv ˈboʊniə]	Pohjanlahti
the Gulf of Finland [ɡʌlf əv ˈfɪnlənd]	Suomenlahti
the Baltic Sea [ˈbɔːltɪk siː]	Itämeri
the North Sea [ˈnɔːθ siː]	Pohjanmeri
the Arctic Ocean [ˈæktɪk oʊʃn]	Jäämeri
the English Channel [ˈɪŋɡlɪʃ ˈtʃænl]	Englannin kanaali
the Mediterranean [ˌmedɪtəˈreɪniən]	Välimeri
the Atlantic [əˈtɛntɪk]	Atlantin valtameri
the Pacific Ocean [pəˈsɪfɪk oʊʃn]	Tyyni valtameri
the Caribbean [ˌkæriˈbiən, kəˈrɪbiən]	Karibianmeri

RIVERS

the (River) Thames [tɛmz]	Thames
the (River) Rhine [raɪn]	Rein

the (River) Danube [ˈdænjuːb]	Tonava
the (River) Ganges [ɡændʒiːz]	Ganges
the (River) Amazon [æməzn]	Amazˈon
LAKES	
Lake Ladoga [ˈlædʒə]	Ladokka
Loch Ness [lɒk nes]	Loch Ness (Skotlanti)
Lake Superior [ˌsʊpɪrɪə ˈliː]	Yitijärvi (Kanada)
ISLAND GROUPS	
the Finnish Archipelago [ˌfɪniʃˈpeɪləɡəʊ]	Suomen suuristomeri
the Åland Islands [ˈaʊlənd aɪlənz]	Ålvetannar
the Canary Islands [kəˈneri aɪlənz]	Kanariansaaret
the British Isles [ˈbrɪtɪʃ aɪləz]	Brittein saaret
the Bahamas [bəˈhæməz]	Bahama
the Seychelles [seɪˈʃeɪl]	Seychellit
the Maldives [ˈmɒldɪvz]	Maldivit
the Philippines [ˈfɪlɪpiːnz]	Filippiinit
ISLANDS	
Tenerife [tenəˈriːf]	Teneriffa
Majorca [məˈdʒɔːkə, məˈdʒɔːkə]	Mallorca
Ibiza [ɪˈbiːzə]	Ibiza
Malta [ˈmɔːltə]	Malta
Crete [kriːt]	Kreetä
Sicily [ˈsɪsɪli]	Sisilia
Cyprus [ˈsaɪprəs]	Kypros
Rhodes [ˈraʊdz]	Rodos
Cuba [kjuːbə]	Kuuba
MOUNTAIN RANGES	
the Alps [ælps]	Alpiit
the Pyrenees [ˈpiːrəˈniːz]	Pyrenneitten vuoret
the Himalayas [hɪməˈleɪz]	Himalaja
the Rocky Mountains [ˈrɒki maʊntɪnz]	Kalliovuoret
the Appalachians [əpəˈleɪtʃiənz]	Appalakit
MOUNTAINS	
Kilimanjaro [kɪlɪmənˈdʒʊərəʊ]	Kilimanjaro
Vesuvius [viˈsuːviʊs]	Vesuvius

For information on countries, see *In Touch* 4, p 172–173.